

R E G É L Ő.

PESTEN vasárnap september 7^{kén} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

N É P I S M E R T E T É S.

Amerikai rajzvonatok. *(Folytatás.)*

A' leányok 13—14 évkorukig szülőjik házában maradnak; 's az említett nyilvános tanításban részesülnek. Ha a' szülők tehetősek, Philadelphiába küldetnek valamelly asszonyi iskolába; vissza érkezésök után szülőjik házában maradnak, míg ezt férjeikéével fel nem váltják. Akkoron feloszlik minden idejek asszonyi foglalatosság és társalkodás között; házi gazdasággal szokás szerint annyit nem gondolnak, mint a' német-amerikai leányok. 21-dik esztendejében éri-el nagykorát a' leány; akkor, ha eddig nem cselekedte, minden tekintet nélkül szülőjire, férjet választhat magának. Sőt azok leányaiknak nagykor (to be of age) előtti választásait is ritkán akadályozzák ellenvetéseikkel, feltéven, hogy a' házasulandó leánynak anyija van, mennyi gyermekének táplálására szükséges; mert ez iránt átaljában a' gyermekek inkább gondoskodnak mint a' szülők. Ha a' kérő idegen, akkor szorgosabban kérdezősködnék iránta, de mindig annak módja szerint, 's a' szülők nem annyira igyekeznek leányaikat gazdag férjhez mint érett eszűhez (steady) adni. Az ügyes fiatal ember, ki tudományt, művészséget vagy akármit mást jól tanult, mindenkor szívesen láttatik a' falusi jó házakban is, legyen bár amerikai vagy idegen. Kevesebbé tekintenek gazdagságra, mint olly tulajdonságokra, mellyekkel az megszerezhető. Ezen tekintetben a' szövetséges statusok belsejében sok józan ész lehet találni.

A' tenger melléki városokban a' gazdagabb rendűek házi élete egy köztársasági statushoz képpést fenhéjázóbb, 's New-Yorkban nagyon is fenhéjázó állapotban áll. A' new-yorki dámák még most se tudták megtanulni annak elis-

merését, hogy az ő példaképeik Corneliák voltak, nem pedig az angoly Dutschesse-k és Countesse-k (beczeznék és grófnék), kiket nekik büntetlenül nem kellene majmolni. New-Yorkban minden határt túl halad a' ruházati fényűzés. A' mindennapi de szinte drága asszonyi ruháktól el nem maradhat a' fátyol-patyolat (Schleyer, Veil), melly német alföldi csipkékből készült, a' kaschemirkendő (Schawl), és az arany lánczon csüggő londoni dáma-óra: 's mind ezekkel csak úgy bántik a' szépnem, mint a' hajós legény (matróz) veres pamutból készült gubájával. A' délelőtti idő a' délutáni ékességek felpiperezésében töltetik: legfeljebb egy órányi fortepiano-játszás, vagy más egyéb tanítási lecke szakasztja félbe ama fontos munkát. 12 órakor eljönnek a' barátnék, vagy egy piperész nyalkafi (Stutzer, Dandy), kivel a' tegnapi történet felől értekezés tartatik. Az alatta' Miss felöltözött, 's barátnéjival vagy barátjával reggeli kirándulására megy, melly valamennyi uj izlésű (fashionable) divatos boltok látogatásában áll. Ez mindennapi foglalatosság szokott lenni, 's 2—3 óráig tart. Ruhaváltás után ebédre megy, ismét ruhát vált, 's vagy gyalog sétálásra (Walk) megyen, vagy kocsizási parthiában (riding party) részesül. Erre olasz opera, vagy is theatrum következik, hacsak rendszeres theaparthie nem fogadtatott-el. Ehhez is megváltoztatik a' ruha, 's így telik a' nap öltözködésben, kocsizásban, és divatboltok látogatásában. Köztársasági asszonyokra nézve kevéssé francziásnak tarthatna az ember illyes élet-módot; de a' ki nem szenvedheti a' négy-ötszeres ruhaváltozást, 's a' divat-boltok két három órányi látogatását, az falun keres inkább magának feleséget. Ha pedig ezek se tetszenek neki, nem rajtok a' biha. Nem sajnálják fáradozásukat valamelly idegennek, ha reájok nézve elég érdekesnek látszik, magokhoz hódítására. Minden csinos öltözetű jüvevény a' haszonhajhászó Miss vonzó erejének tárgyává lesz, 's az is marad mind addig, mig amannak finanziaabeli status quo-ja a' kellemes csalódást vagy megvalósítja, vagy eloszlatja. Semmi sem érdekesebb, mint mikor valamelly külföldi (Foreigner) jelenmeg, kinek külseje valami kitüntetőt sejdített. Az asszonyi kémelésnek (Spionerie) minden rugóji azonnal mozgásba tétetnek, 's a' szerencse-vadásznék rémleges szelleme akkor már elérte culminatioi pontját, ha az idegen valamelly

egyes gyémánt (Solitaire) gyűrű-formát, vagy illyes tárgy-
 hoz valami hasonlót mutogathat. Szokás szerint a' hegy-
 egeret szül, 's a' vélt lord, count, vagy báróból szerencse-
 vadász, 's gyémántjaiból üveg-gyöngy sül-ki. Ekkor a' za-
 varodásba jött Miss azonnal ismét erkölcsös hidegségre
 változik által, míg egy új tárgy találkozik. Illyenféle anek-
 dotát minden esztendőben nagy mennyiséggel lehet hallani,
 's noha tized része csak költemény, de nem éppen nagyon
 éles megítélés szükséges annak helyes elismeretére, hogy
 ezen Lady-knek (fő rendű asszonyok) elméssége sokkal
 tovább terjed, mint angoly nénjeikéé, kik a' mint tudva
 vagyon, azon mesterséget igen sokra vitték, 's annyira
 tudják érzelmeiket fékelni, hogy azokat soha sem engedik
 kitörni, míg nem tudják, mennyire terjedhet azoknak hatá-
 suk (Settlement). — Nehány esztendő előtt B. ur egy jó
 házból származott fiatal Brittus jött Newyorkba. R^urhoz
 ajánló leveleket hozván kétszeri látogatása elegendő volt
 reá, hogy R. Miss-el jóforma közelségű viszonyba juthas-
 son. Egymást válták az ajándékok, 's az ifjú ember nem
 vala szigorú az adakozásban. Gazdag ugyan nem volt, de
 szegény se, virító fiatal, 's hivatalos körében tökéletesen
 kimivelve, és így minden házi nép atyja előtt szives foga-
 dást kelle neki tapasztalni. Nem csuda tehát, ha az R.
 szülők eleibe terjeszték, hogy meghatározott akaratját
 szükségesképpen ki kellene jelentenie. A' fiatal ember ezt
 is megtette, 's amazok meg voltak elégedve. Az egybekelés
 napja nem vala ugyan még kijelelve, de messze se volt,
 midőn S. ur, egy gazdag negyven esztendős nótelen
 (Bachelor) czukor-termesztő (Planzer) jelent-meg. Ez
 már igen is sokat ígérő személy volt, hogy sem mindent
 el nem követtek volna lelánczolására. Ugy látszott, hogy
 arra ő maga is hajlandó volt, 's a' szép R. Miss-el meg-
 látogató a' színházat, gyönyörű kocsijában sétálni vitte;
 de sokkal nagyobb practicus volt, hogy sem ajándékok pa-
 rérlásába ereszkedett volna. A' Brittust addig is elhocsátak
 kötelezése alól, de a' mint magában is értetődik, az aján-
 dékokat vissza nem adák neki. Ő tehát R. Miss-nek vissza
 küldi a' tőle vett ajándékokat, de az övéi még ekkor se
 küldetnek kezére. Két hét múlva a' gazdag kérő is odább
 állott, 's akkor ismét Bull John-hoz törekedtek szövetségzni.
 De ezt annyira elfogá a' komor lépkorság, hogy hézagpó-

toló nem akart többé lenni, 's R. Missnek, elég agyarkodva ugyan, megizente, hogy viszonyait az ujság levelekben nyilvánossá fogja tenni, ha neki vissza nem küldi a' brilliant fülbevalókat 's gyűrűket, mellyeket tőle kapott. Megérkeztek végre ezek is, 's R. Miss-t 17-dik esztendejében ama hármias bú érte, hogy két szeretőt 's egy brilliant ékszert vesztett-el.

Átaljában véve azonban nem a' legroszabb asszonyok válnak ezen haszonhajhászónékból. A' benne hibázó érzelmet kipótolja okosságuk. Bennek feltalálhatni mind azt, mit a' nevelő iskolák és házak (Boarding schools-and houses), fényűzés, idegenek, 's a' finomitott szokás magas lépcsője belőlek készíthet. Itt az asszonyi érzelmeknek átaljában kereskedői irányzatjok vagyon, 's okosság az uralkodó elv (principium). Igaz, hogy ezen okosság néha érzéketlenségre 's minden anyai és asszonyi érzelem elfelejtésére változik; de Newyorkban vagy Philadelphiában illyes dolgokat keresni nem kell. — Egy bizonyos Ph-i F. Mrs.-nek (Mistressnek) fija K. városába jött, hogy itt mint törvénygyakornok (Lawyer) practizáljon. Minden keresése mellett se talált foglalatosságot, 's idejét jó formán csak a' koresmában (Tavern-ban) és ágyban tölté. A' fiatal ember azonban remegő szorultsága ellenére is egy tárgyra talált, melly kívánságainak nagyon megfelelt, 's már nem sok hibázott, hogy vele házasságra lépjen. De neszét hallván anyja, ki minden tekintetben aristokratáné (főrendbeli) volt, azonnal haza idézte fiját. Első megszólítása ez volt: „Are You married? (Maga megházasodott?)“ — „No Madam! (Nem asszonyom.)“ — „Tehát menjen szobájába, 's várja el további parancsolatimat.“ Ezek pedig abból állottak, hogy kedves fijának K.-tól 300 mértföldnyire kellessék menni, 's ott kezdjen praxisához. — Nehány hetek múlva némelly ismerősim Ph.-ba mentek 's F. Mrs.-t (Mistress-t) meglátogatók. „Már nem tudom — mondá a' nyájas anya — mit tegyek eme fiúval? Nagyon iszik, 's mindig bűdös a' Brandy és Cigaro bűzétől. Gondolom, majd New-Orleansba küldöm, hol a' sárga hideglelés majd legjobb foganattal fogja őt kigyógyítani! Már igen sokallom a' költséget reá!“ — Ezek valának betű-szerinti szavai egy ugy nevezett tiszteletre méltó dámának, kinek legalább 10,000 dollarra menő esztendei jövedelme, 's még csak egy fija volt otthon. Vala-

mennyi anyák ugyan nem ilyenek, de M. Mrs.-nek Newyork-ban 's a' tengermelléki városokban még sok hasonló nemes érzésű asszony-testvérei vannak.

Bár mily szenvedőleg mutatkozzék is a' dáma, még is rendszerint inkább kereskedői gondolkozás, és okosság, hogy sem érzelem munkálódik benne. Azonban a' tengeri városokban is hűségesen viseltetik az asszony férje iránt. Házasság-törések igen ritkák, 's közönséges megvetéssel tekintetnek, noha fiatalabb korokban nem kevés és pedig sokat jelentő pillantásokat vetnek a' mellékes tárgyra. De igen csálatkoznak, ki eme szem-beszédet valóságra magyarázná. — Az amerikai tengervárosi asszony rendszerint takarékos, de nem munkás; csendes és szelid, de nem türelmes szenvedő (passiv), és nem érzékeny. (*Folyt. köv.*)

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Nevezetes vérontások.

Paulus Orosius a' Nagy Sándor, és Darius közti háborúnak leírója, említi: hogy három év alatt ugyan annyiszor ütközték-meg a' két király, öt száz ezer ember esett-el a' három ütközet alatt.

M. Attilius Regulus, romai vezér, bevégezvén az első carthagói hadat az Asdrubal, és Amilcar vezérsege alatt levő seregből 18000-et vágott le. Elfogott 63 nagy hajót, 200 várost, és 200,000 embert kerített hatalma alá. Bagra-da folyóviz mellett egy nagy kigyót megölt, bőrét lehuzatta, mellynek hossza 120 láb volt, 's köz csudálásra kitette Romában.

C. Caesar dictator, gyakran szokta mondani, hogy egy millio száz ezer ember veszett-el vezérsege alatt, ide nem számítva, a' kik polgári háborúban estek-el.

Etele a' Hunnoknak Európát rettentő-királya német és francia országokat pusztítván Aurelianumot is ostromolni kezdé. Etius a' Romaiak vezére, és Theodorik a' Visigothusok királya roppant sereget gyűjtöttek ellene, 's a' catalauniai mezőn ütköztek-meg vele. Hitelfeletti tüzzel folyt mind a' két részről a' harc, 's 180,000 ember esvén-el mind két részről szinte győztesen tértek vissza a' Romaiak.

Negyedik Henrik alatt kétszeri elfoglalása történt Jerusalemnak ugyan azon esztendőben; előbb a' Francziákat